

Vademecum skarbnika jednostki samorządu terytorialnego + wzory do pobrania

Wydanie 3.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Realizacja zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego powinna mieć u swych podstaw stabilne fundamenty finansowe, budowane przede wszystkim przez przypisanie JST stałych i efektywnych źródeł dochodów. Stabilność tę mają również zapewnić zasady wpisane w system finansów publicznych, jak chociażby obowiązek prognozowania spłaty długu; obowiązek dochodzenia należności budżetu czy obowiązek dokonywania wydatków publicznych w sposób celowy, oszczędny i gospodarny.

Dodatkowo prowadzenie gospodarki finansowej, w tym budżetowej, obwarowane jest szeregiem prawnych uwarunkowań, które muszą być zachowane przez JST na etapie uchwalania budżetu i wieloletniej prognozy finansowej, zmian tych dokumentów, a także wykonywania budżetu i prognozy.

Niestety ostatnich kilka lat to okres postępującej destabilizacji systemu finansów samorządowych, skutkującej m.in. istotnym ryzykiem dla realnego planowania i prognozowania finansowego.

Ten niewątpliwie trudny okres dla finansów samorządu terytorialnego nadzwyczaj mocno artykułuje rolę skarbnika JST, nie tylko jako „strażnika finansów publicznych” odpowiedzialnego za przestrzeganie prawnie określonych wymogów prowadzenia gospodarki finansowej, ale także jako osoby zapewniającej płynność finansową i optymalne zharmonizowanie dochodów i przychodów z wydatkami i rozchodami.

Powołana aktywność musi być łączona z szeregiem innych obowiązków dotyczących rachunkowości, sprawozdawczości oraz kontroli wewnętrznej.

Warunkiem skuteczności działań skarbnika jest posiadanie odpowiedniego wykształcenia, ale przede wszystkim doświadczenia i wiedzy. W tym ostatnim elemencie pomocna będzie przedmiotowa publikacja, przedstawiająca szeroki przekrój tematów i zagadnień związanych z wykonywaniem funkcji skarbnika JST.

Specyfika funkcji skarbnika przejawia się już w zakresie jego statusu pracowniczego, stąd w książce zostały przedstawione kwestie dotyczące powołania i odwołania skarbnika, treści stosunku pracy, jak również zasad wynagradzania. Skarbnik JST to jednocześnie główny księgowy budżetu, do którego stosuje się przepisy odnoszące się do głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych. Materia ta, związana ściśle z kompetencjami skarbnika, została omówiona w odrębnym rozdziale, tak samo jak dodatkowe uwarunkowania związane ze wspólną obsługą samorządowych jednostek organizacyjnych w sytuacji, gdy jednostką obsługującą jest urząd JST. Wśród kompetencji skarbnika ustawodawca wyróżnił kontrasygnatę czynności prawnych, a znaczenie oświadczenia skarbnika w tym zakresie wyjaśniono w jednym z rozdziałów publikacji. Pełnienie funkcji skarbnika i wykonywanie określonych czynności w ramach gospodarki finansowej wiąże się również

z ryzykiem odpowiedzialności w reżimie finansów publicznych, czemu poświęcono odrębny artykuł w książce.

Jak już wspomniano, skarbnik jest „naczelnym planistą”, skoncentrowanym na przygotowaniu kluczowych dla prowadzenia gospodarki finansowej dokumentów, czyli budżetu i WPF, w tym prognozy spłaty długu. By sprostać tym wyzwaniom, warto zapoznać się z przedstawioną w publikacji tematyką dotyczącą: uchwalenia budżetu i dokonywania zmian w budżecie; przychodów budżetu; szczególnych zasad wykonywania budżetu; podziału dochodów i wydatków na bieżące i majątkowe; klasyfikacji budżetowej wydatków uwzględniającej rozdziały podmiotowe i usługowe (SMUP); planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej; długu i jego spłaty.

Na etapie wykonywania budżetu pomocne będą artykuły przedstawiające zasady: zaciągania zobowiązań, w tym zobowiązań dłużnych; dokonywania wydatków publicznych; zakładania lokat i ich ujmowania w ewidencji i sprawozdawczości; identyfikowania dochodów i wydatków majątkowych oraz bieżących; realizacji dochodów z tytułów cywilnoprawnych oraz niepodatkowych dochodów budżetu o charakterze publicznoprawnym. Problematykę udzielania dotacji zaprezentowano w publikacji na podstawie przepisów regulujących zasady udzielania dotacji na zadania z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami.

Działalność JST, jej sytuacja finansowa i majątkowa, musi znaleźć odzwierciedlenie w ewidencji księgowej i sprawozdawczości. Dlatego też w *Vademecum* również zaprezentowano zagadnienia związane z rachunkowością i sprawozdawczością. Odrębny rozdział poświęcono polityce (zasadom) rachunkowości i jej znaczeniu dla JST, a w kolejnych rozdziałach omówiono problematykę sprawozdań budżetowych, sprawozdań z wykonania operacji finansowych, a także bilansu z wykonania budżetu. Istotne znaczenie z punktu widzenia prowadzenia rachunkowości mają rozdziały, w których wyjaśniono, na czym polega prowadzenie ksiąg rachunkowych (w tym w systemie informatycznym) oraz jakie są różnice między ewidencją zdarzeń gospodarczych w księgach organu (budżetu) w porównaniu z ewidencją w księgach urzędu JST (jednostki budżetowej). Zagadnienia ewidencyjne rozszerzono o wciąż aktualną tematykę poruszającą zasady rozliczeń VAT oraz prowadzenia rachunków bankowych.

Nie można sobie wyobrazić publikacji służącej pomocą skarbnikowi bez artykułu pozwalającego efektywnie i zgodnie z prawem przeprowadzić okresową weryfikację aktywów i pasywów, czyli inwentaryzację.

Pożyteczne z punktów widzenia wykonywania obowiązków zawodowych przez skarbnika JST będzie także przyswojenie podstawowych reguł doręczeń w postępowaniach egzekucyjnych i administracyjnych (doręczenia elektroniczne).

Szczególnie użytecznym narzędziem dla Czytelnika jest dostęp on-line do ponad 60 gotowych dokumentów (m.in. z zakresu polityki rachunkowości, inwentaryzacji, kontrasygnaty, zadań zleconych, uchwały budżetowej) uwzględniających aktualny stan prawny. Wystarczy wejść na stronę repozytorium.beck.pl i wpisać kod ze zdrapki zamieszczonej na drugiej stronie okładki.

O ile książka nie rozwiąże zasadniczych problemów, z którymi mierzą się samorządowe finanse, to z pewnością dla skarbnika JST będzie swoistą „mapą drogową” pozwalającą na skuteczne i respektujące prawne wymogi wykonywanie zadań na wielu płaszczyznach, na których oczekiwana jest kompetentna aktywność skarbnika.

Piotr Walczak

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl